

ATTRAKTIV BYTESPUNKT VARBERGS KOMMUN

Möjliga mobilitetsåtgärder för ökat hållbart resande i Valinge och Gödestad

Trivector augusti 2021

UPPDRA

- ▶ Titta på möjligheterna att främja ökat kollektivt resande vid bytespunkter på landsbygden i Gödestad och Valinge.
- ▶ Hur skulle t.ex. en cykelförvaring/-parkering vid den typen av bytespunkter kunna se ut? Utgångspunkt är mindre orter där det inte finns så bra kollektivtrafik, men en busshållplats inom några kilometer med bra utbud.

INNEHÅLL

- ▶ Bakgrund om attraktiv bytespunkt och mobilitet på landsbygd
- ▶ Nuläge Valinge och Gödestad
- ▶ Metod: tjänstedesign och intervjuer med boende
- ▶ Resultat: insikter och möjligheter från intervjuerna

BAKGRUND

Attraktiv bytespunkt och mobilitet på landsbygd

GEOGRAFISKA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR HÅLLBART RESANDE

- ▶ **Livsmedelsaffär**
- ▶ **Skola**
- ▶ **Pendlingskvot och lokala arbetsplatser**
- ▶ **Tillgänglighet till ” starka stråk” för kollektivtrafik**
- ▶ **Täthet**
- ▶ **Lokalt engagemang**

Källa: Kombinerade mobilitetstjänster på landsbygd och i mindre tätorter – resultat från förstudien KomILand (VTI, 2018). <https://vti.diva-portal.org/smash/get/diva2:1252359/FULLTEXT02.pdf>

BEHOV AV MOBILITETSTJÄNSTER

För att människor ska börja använda mobilitetstjänster krävs det att det finns ett behov hos invånare samtidigt som det behöver finnas ett värde som är stort nog för att kunna konkurrera med bilen.

- ▶ **Information och rådgivning**
- ▶ **Enkel betalning**
- ▶ **Längre testperioder**

Källa: Kombinerade mobilitetstjänster på landsbygd och i mindre tätorter – resultat från förstudien KomILand (VTI, 2018). <https://vti.diva-portal.org/smash/get/diva2:1252359/FULLTEXT02.pdf>

EN ATTRAKTIV BYTESPUNKT - KVALITETSMÅL

Källa: Bytespunkten som mötesplats i Skåne Attraktiva bytespunkter med människan i centrum (Gehl Architects, 2011):
https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer_dokument/bytespunkten_som_motesplats_i_skane.pdf

Trivector

NULÄGESBESKRIVNING UTVALDA ORTER

BAKGRUNDSDATA

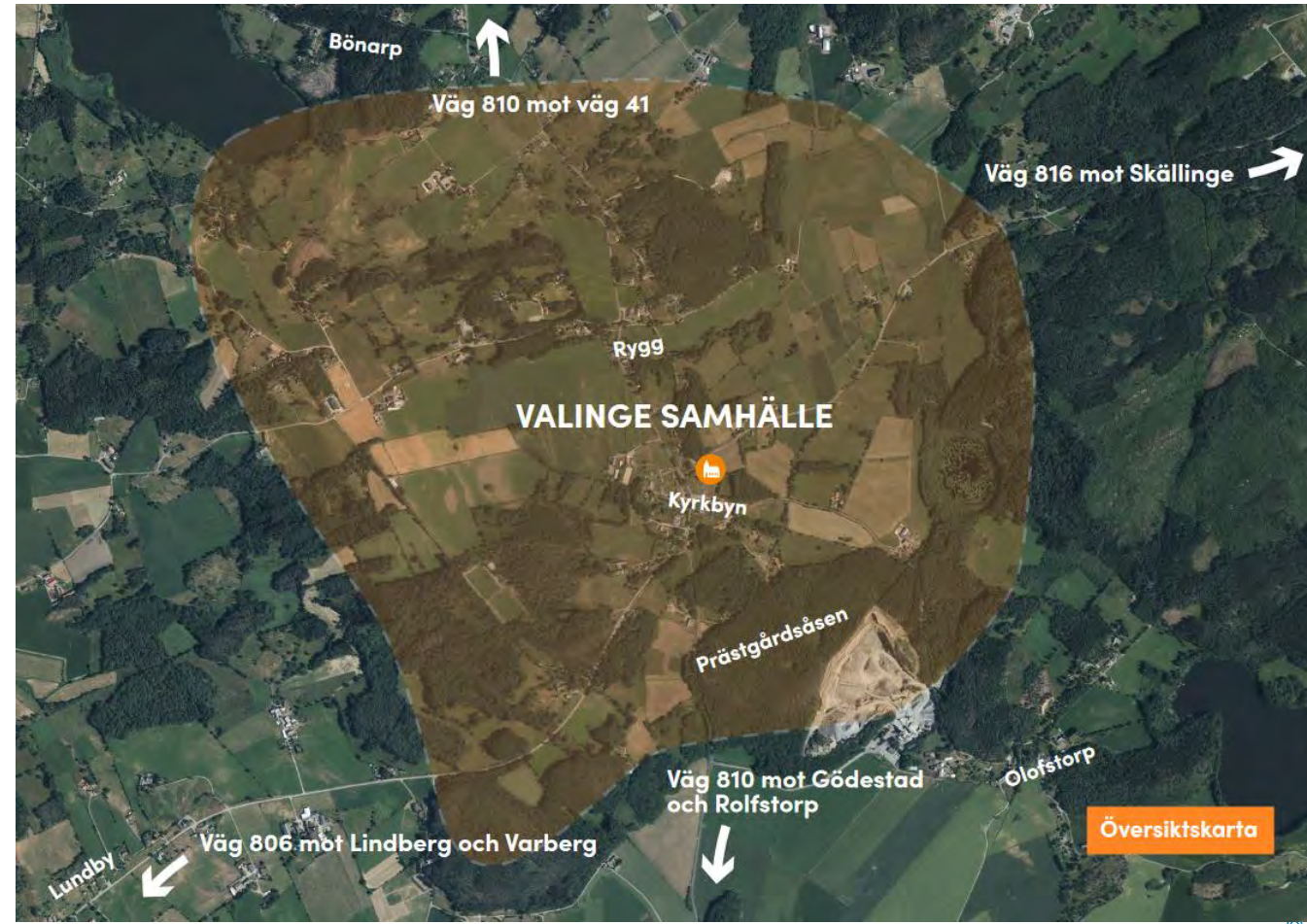
Indikatorer	Varbergs kommun	
Kollektivtrafikmål 2030 för region Halland	30%	
Kollektivtrafik idag i region Halland	18%	
Medelålder kommunen	43 år	
Bilnehav Varberg kommun	0,5 (50 bilar per 100 inv)	
	Valinge	Gödestad
Befolkning tätort	290 i tätort (800 i hela bygden)	300
Befolkningstillväxt	Positiv	Positiv
Medelålder	39 år	38 år
Bilnehav	0,64 (64 bilar per 100 inv)	0,58 (58 bilar per 100 inv)
Avstånd till buss med högst turtäthet	Ca 4 km till Valingevägen	Ca 0,5 km till Gödestads kyrka
Medelinkomst	Ca 21 321 kr	Ca 22 500 kr
Förekommande sysselsättning	• Bygg och industrisektorn • Miljöteknik • Jordbruk • Hälsa • Matproduktion • Trädgårdsförvaltning	• Tre åkerier • Små verksamheter • Matproduktion – Tre gårdar • Jordbruk • Jobbar i Varberg tätort

VALINGE

FÖRUTSÄTTNINGAR VALINGE

- ▶ Ca 13 km nordost om Varberg.
- ▶ Avstånd till buss med högst turtäthet: Ca 4 km till Valingevägen.
- ▶ Tillgången till kollektivtrafik längs med väg 153 är god för arbetspendling till Varberg eller Ullared.
- ▶ Gång- och cykel-trafikanter i Valinge saknar separata gång och cykelbanor. I nuläget hänvisas de till samma vägbana som övriga transportslag.
- ▶ Skolan i Lindberg ligger 5 km från Valinge och mellan tätorterna går det idag en skolbuss.

OBSERVATIONER

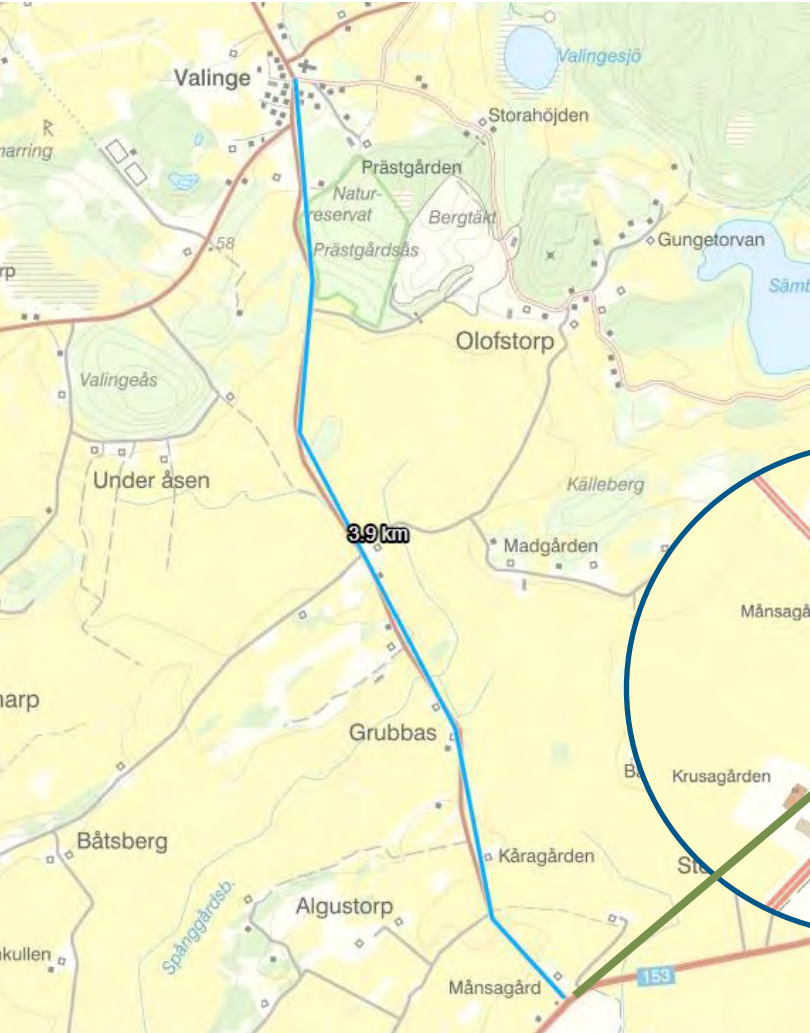
Smal väggren

Skymd sikt på ett fåtal ställen

BUSSHÅLLPLATS

Hållplats: Sliten men hel

Saknar möjlighet att ställa cykel

Finns parkering för 2 bilar. Ej utmärkt

TILLGÅNG TILL BUSS

Busslinjer 651 och 666:
God tillgång till turer med minst timmestrafik

GÖDESTAD

FÖRUTSÄTTNINGAR GÖDESTAD

- ▶ Cirka 10 km öster om Varberg.
- ▶ Ca 0,5 km till hållplats vid Gödestads kyrka.
- ▶ Inga separata gång- eller cykelvägar. Avsaknad av säkra passager över väg 153 påverkar möjligheten för skolbarn att själva ta sig till skolan i Grimeton eller till busshållplatsen.
- ▶ För att ta sig med cykel mellan Gödestad och Varbergs tätort går det att cykla längs den 8 km långa Åkullaleden, strax söder om Gödestad.
- ▶ Turtätheten för bussarna genom Gödestad är förhållandevis god. Det går ca 1 buss/timme mellan Varberg och Ullared, och under eftermiddagen ännu tätare.
- ▶ Busstiderna är främst anpassade till Gekås arbetstider, vilket försvårar för arbetspendling vidare med tåg på Västkustbanan

RESULTAT FRÅN INTERVJUER MED BOENDE I GÖDESTAD OCH VALINGE

Nyckeln till...

Lösning

Behov

Antagande

Insikt

Verksamhet

Verklighet

Diskutera

Testa

Trivector

METODBESKRIVNING

- ▶ Sju telefonintervjuer som har gjorts med boende i Valinge och Gödestad (4 respektive 3 intervjuer på vardera plats) under våren 2021.
- ▶ Blandade åldrar, färdmedelsval, sysselsättning och sysselsättningsort, familjesituation.
- ▶ Övervägande andel kvinnor – 6/7 då det var svårt att hitta män som ville delta.
- ▶ Semistrukturerade intervjuer med öppna frågor kring resvanor och tankar kring hinder och möjligheter att resa i vardagen.
- ▶ Alla har fått besvara samma frågor och utifrån deras svar har insikter och möjligheter tagits fram.
- ▶ Här presenteras resultaten av intervjuerna med insikter och möjligheter för fem temaområden som intervjuerna kretsade kring: bil, kollektivtrafik, cykel, trygghet och säkerhet, samt e-handel.

BIL

Insikter

- ▶ De flesta använder bil till allt, både jobb och fritidsärenden.
- ▶ De flesta är nöjda med sin bilanvändning och anser det som en förutsättning för att bo på landsbygden.
- ▶ Tidsaspekt, kollektivtrafiken tar längre tid, svårt att få ihop vardagspusslet, lyfts som en viktig faktor.
- ▶ Många upplever inte att det finns ett konkurrerande färdmedel till bilen.
- ▶ Några lyfter att ekonomi och miljö är negativa konsekvenser av bilanvändningen. Att kunna köra mindre bil lyfts också av några som en fördel, t.ex. för att skjutsa barn.

"Det finns inte så mycket annat än bil att välja på, blir för långt att cykla till busshållplatsen. Det känns orimligt."

Möjlighet

- ▶ Effektivisera bilåkandet, tex genom:
 - Samåkningspotential till jobb eller hämta/lämna och andra fritidsaktiviteter.
 - E-handel i ökad utsträckning, tex av mat.

KOLLEKTIVTRAFIK

Insikter

- ▶ Majoriteten av de tillfrågade använder sig av bussen endast vid enstaka tillfällen, t.ex. hem efter restaurangbesök i Varberg.
- ▶ Tåg från Varbergs station och bussar är inte synkroniserade med varandra, vilket gör att det tar lång tid att pendla.
- ▶ Samtliga önskar att det fanns en senare buss hem under kvällstid.
- ▶ Matinköp med bussen upplevs osmidig.
- ▶ Ingen uttryckte behov av cykelparkering eller bilparkeringsplats vid hållplats.

"Har inget behov av att åka kollektivt idag, mest barnen som jag skulle vilja åkte så att vi som föräldrar inte behövde köra"

Möjlighet

- ▶ Få fler att testa åka buss så att valet mellan buss och bil inte blir lika stort
 - Prova på kan ge positiva erfarenheter.
 - Kampanj, marknadsföra bussen mer.
- ▶ Lyfta önskemål om bussturer under kvällar till kollektivtrafikhuvudman.

CYKEL

Insikter

- ▶ De som har testat att cykla lite mer frekvent anser att det finns relativt goda möjligheter både vad gäller cykelvägar och tidsåtgång.
- ▶ De som har cyklat någon enstaka gång anser att det är farligt, långt med upplevda omvägar och krångligt.
- ▶ Alla har tillgång till någon typ av cykel.
- ▶ Majoriteten använder cykel idag endast för rekreation, i viss mån motion.

"Vi brukar ta med cyklarna dit där det finns cykelbanor och cykla där!"

"Ska jag cykla 7 km för att åka och handla?"

"Finns inga cykelbanor men vägarna funkar ganska bra, smidiga att cykla på."

Möjlighet

- ▶ Testcyklister – gärna elcykel och eventuellt i kombination med cykelambassadör.
- ▶ Cykelkarta med tips på bra "genvägar"

TRYGGHET OCH SÄKERHET

Insikter

- ▶ Om boende ska ta sig till hållplats vid Valingevägen är det en 4 km lång 70-väg utan vägren och belysning. Vägen har frekvent tunga fordon pga. tåkt i närheten.
- ▶ Samtliga upplever att väg 153 är en otrygg väg utan gångpassager eller vägrenar.
- ▶ De som åker buss och cyklar är dock mindre otrygga, säger att de har hittat sätt att hantera frågan.

"Det är svårt att ta sig till bussen om man ska till andra sidan av vägen"

Möjlighet

- ▶ En tryggare övergång för att ta sig till hållplatsen och över gatan behövs - hastighetssäkra med hinder.
- ▶ Vägrenar att cykla på eller gå längs med i närheten av hållplats

Dagens hållplats

E-HANDEL

Insikter

- ▶ Det är låg kännedom om vilka möjligheter som finns att e-handla mat hem idag.
- ▶ Många åker med bil för att handla flera gånger i veckan (Varberg eller Rolfstorp)
- ▶ De få som uppger att de e-handlar cyklar och åker kollektivt mer.

"Det finns utkörning av mat på måndagar"

"Det finns ingen utkörning av mat"

Möjlighet

- ▶ Kommunera möjligheterna med e-handel idag i respektive område.
- ▶ Leveransboxar på några strategiska platser kan effektivisera hanteringen.

FÖRSLAG PÅ LÖSNINGAR

REFLEKTIONER KRING LÖSNINGAR GÖDESTAD & VALINGE

- ▶ Trygghets- och säkerhetsutmaningar väg 153 i kombination med att det inte finns något annat i nära anslutning till hållplatserna som attraherar människor dit.
- ▶ Möjligheterna till tryggare överfart över väg 153 till kollektivtrafikhållplats bör lyftas med Trafikverket.
- ▶ Valinge har idag minst gynnsamma kollektivtrafikförutsättningar med långt, trafikosäkert avstånd till hållplats. Om lösningar testas för att prova-på kollektivtrafiken bör fokus ligga på Gödestad, åtminstone initialt.
- ▶ Kvalitativa förbättringar som inte redan lyfts till kollektivtrafikhuvudman, såsom senare avgångar från Varberg till Gödestad och Valinge kvällstid, bör lyftas. Möjligheten till anropsstyrd trafik eller mindre "matarbussar" som hämtar upp inne i samhället och anknyter till hållplatserna vid väg 153 kan också diskuteras.
- ▶ Utökning av vägrenen i Gödestad längs den cirka 200 meter långa sträckan mot Åkulleleden skulle kunna förbättra möjligheterna att cykla – inte minst trygghetskänslan för att ansluta till cykelleden.

SAMÅKNING FRITIDSAKTIVITETER

- ▶ Hitta ett enkelt forum för att kommunicera och arrangera samordnad lämning/hämtning till träningar för barn och föräldrar i Valinge och Gödestad.
- ▶ Undersök incitamentsstrukturer som får föreningarna att testa en lite längre period för att få positiva erfarenheter.

Exempel: Appen Hit&Dit – Resa tillsammans för samåkning fritidsaktiviteter <https://www.youtube.com/watch?v=CuTUat1o9QI>

Källa: Skjutsning av barn till fritidsaktiviteter, Jäderlund Madeleine, KTH 2016. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:950637/FULLTEXT01.pdf>

PROVA-PÅ KOLLEKTIVTRAFIKEN

- ▶ Ordna en prova-på kampanj på kollektivtrafiken för en testgrupp Gödestad, initialt.
- ▶ Komplettera samtidigt kollektivtrafikhållplatserna med kvalitetshöjande attribut såsom cykelställ och skylt för parkering för att visa att vi bryr oss.
- ▶ Kombinera eventuellt prova-på-kort med andra mobilitetslösningar såsom elcykelkampanj, kort till hyrcyklarna i Varberg eller vikcykelutlåning för att möjliggöra sista milen-resorna. Paketera kampanjen.

art-resande-vast/projekt/buss-ohoj/

artsida - Trivector MillTime Logga in EC28-webb... Startside go co - Bing AdminLogin 1806 Team Mo-Bo III -... Startside - Trivector

Jobsat VGR Halsa och varu Regional utveckling Kultur Kollektivtrafik Politik Aktuell Kontakt VGR Om VGR

Startside / Kollektivtrafik / Hållbart resande väst / Våra projekt / BussOhoj!

Hållbart resande väst

- Om oss
- Våra projekt
- Potentialstudie för gång och cykling
- Nätverk ▶
- Res Hållbart! ▶
- Kontakt

BussOhoj!

För att kunna anmäla sitt intresse till projektet ska man bo i någon kommun i Västsverige. De som blir antagna till projektet får låna en vikcykel gratis. Kostnad för resor med kollektivtrafik ingår inte i projektet.

På grund av rådande omständigheter med Coronapandemin där Folkhälsomyndigheten avråder från resor med kollektivtrafiken är detta projekt pausat.

Exempel: Västra Götalands regionens vikcykelprojekt "BussOhoj!":
<https://www.vgregion.se/kollektivtrafik/hallbart-resande-vast/projekt/buss-ohoj/>

KOMMUNICERA E-HANDELSMÖJLIGHETER

- Undersök möjligheterna med ”minihubbar” för leverans av paket och mat på några strategiska platser. Med fördel lokaliseras fler funktioner till dessa platser, såsom kollektivtrafikhållplats, återvinningsstation osv.

sidor/usp1-3/last-mile-first-mile-paketskaap-och-varuleveranser

Start > USP1-3 > Last mile, first mile, paketskaap och varuleveranser

Kundservice

Last mile, first mile, paketskaap och varuleveranser

Freelways samordningstjänst för varor och gods används av **företag** och **organisationer** för effektivare hantering av de interna varuflödena. Tjänsten används även inom företagskluster för samordning av de gemensamma transportresurserna och behoven.

På **landsbygden** används tjänsten för bättre leveransservice av postpaket i områden där det saknas postombud från de större aktörerna. Ett Serviceställe med Freelways tjänst kan öppnas vid t ex en lanthandel eller genom att placera ut ett paketskaap.

Under **coronaepidemin** har Freelway utvecklat tjänsten för att förenkla för organisationer som jobbar med hemleveranser av matkassar, postpaket och apoteksvaror.

Bättre paketservice på landsbygden med Serviceställen

Många boende i glesbygd och landsbygd har långa avstånd till närmsta ombud för att hämta beställda paket. Freelways tjänst Serviceställen fungerar som ett in och utlämningsställe för paket och kan aktiveras till en lanthandel, pizzeria eller annan aktör som önskar hantera områdets paket. Finns ingen bemannad aktör tillgänglig för att ansluta Servicestället till kan istället ett paketskaap placeras på lämplig plats.

Serviceställen

Exempel: Freelways leveranslösningar för landsbygd

<https://www.freelway.com/sidor/usp1-3/last-mile-first-mile-paketskaap-och-varuleveranser>

Tylösandsseminariet

Regeringen har satt ett nytt etappmål för Nollvisionen till 2030, som bland annat innebär att antalet omkomna i vägtrafiken ska minska till max 133 personer per...

 Datum: 31 augusti

 Typ: Externt event

SHIFT – kommunerna som är allra bäst på hållbara transporter berättar hur de arbetar

Vi avslöjar vinnarna i årets kommunrankning SHIFT, det vill säga de städer i Sverige som är allra bäst på hållbara transporter 2021. Vinnarkommunerna får sedan ...

 Datum: 2 september

 Pris: Kostnadsfritt

 Typ: Webbinarium

Mjuka åtgärder kan visst fungera!

Ett ökat tryck på klimatet och städerna gör att bilanvändningen måste minska. Det är en rejäl utmaning. Men visste du att en hel del av oss kör bil, inte för at...

 Datum: 14 september

 Pris: Kostnadsfritt

 Typ: Webbinarium

trivector.se/events/

2021 ANNUAL POLIS CONFERENCE

Following a record-breaking conference in 2020, in which we welcomed more than 900 participants, the 2021 POLIS Annual Conference will take place on 1-2 December in Gothenburg, Sweden.

The POLIS Annual Conference provides an opportunity for cities and regions to showcase their transport achievements to a large audience of mobility experts, practitioners and decision makers.

We are happy to organise this event in cooperation with the Urban Transport Administration of the City of Gothenburg, which currently holds the Presidency of POLIS.

With a focus on innovation, sustainability and co-creation, Gothenburg hosts one of Europe's most dynamic clusters within the field of mobility. Click [here](#) to see what the city has to offer.

www.polisnetwork.eu/2021-annual-polis-conference/

